

Stichting Aarde

projecten voor regionalisering en zelfvoorziening

Een bruisende wijk

Zijn er in uw wijk mensen die de handen uit de mouwen willen steken om hun omgeving aantrekkelijker te maken? Die niet willen blijven wachten tot anderen de problemen voor hen oplossen, maar zelf het heft in handen willen nemen? Zijn er mensen die weinig te doen hebben en iets nuttigs willen doen voor henzelf en anderen? Die behoefte hebben aan handenarbeid of werkervaring, of een bedrijfje willen beginnen? In de keuken, achter de computer, als investeerder, op de tractor of in het bos om hout te verzamelen?

Wij kunnen helpen om een bepaald soort* activiteiten mogelijk te maken. Hieronder dragen wij voor de beeldvorming een aantal mogelijkheden aan, maar het gaat erom wat u, de bewoners, organisaties en kleinere bedrijven in de wijk willen. Jullie weten waar behoefte aan is. Daarom zullen degenen die meedoen de regie hebben ('zelfsturing'). Zodra de activiteiten op eigen benen kunnen staan en zichzelf bedruipen -ook op lange termijn-, zullen wij ons langzaamaan terugtrekken.

Enkele voorbeelden:

Zelf een ontmoetingsruimte of onderdak bouwen

In veel wijken zijn er problemen met hangjongeren, daklozen of andere groepen. Kunnen zij, onder leiding van een architect en samen met andere mensen in de wijk, zelf een ontmoetingsplek of onderdak (ver)bouwen naar hun smaak en behoefte? Voor henzelf, maar tegelijk voor de buurt?

- er wordt gebruikgemaakt van hergebruikte bouwmaterialen en milieuvriendelijke materialen uit de omgeving
- het gebouw moet knus en aantrekkelijk worden en intensief gebruikt, mensen worden er trots op; het wordt door de buurt beheerd
- het gebouw is multifunctioneel en kan bijvoorbeeld dienen als buurtrestaurant (waar mensen horeca-ervaring opdoen), café, verkooppunt voor streekproducten, wijksecretariaat en dergelijke

Eten uit de buurt: boeren en burgers

Misschien weet u dat de boeren in ons land het hoofd nauwelijks 'boven water' kunnen houden. Per dag houden zo'n 10 boeren het voor gezien, omdat ze weggeconcurrereerd worden door lagelonenlanden en ze steeds minder krijgen voor hun producten. Vroeger werden de boeren daartegen beschermd, maar die bescherming is afgeschaft. Er is daardoor veel armoede onder de boeren; alleen de grote boeren blijven overeind. De koeien verdwijnen uit het landschap. Ons land wordt kwetsbaar als we steeds minder ons eigen voedsel kunnen produceren en dit uit Polen of Bulgarije moeten halen.

Zijn er mensen in uw wijk die hier iets aan willen doen? Dat kan als we intensief gaan samenwerken met de boeren in de omgeving en daardoor de anonimiteit doorbreken. Door te garanderen dat mensen in de wijk hun producten kopen, tegen een eerlijke prijs. Maar er kan nog meer samen gedaan worden. Daarmee worden niet alleen de boeren geholpen, maar ook de wijk. Men kan bijvoorbeeld:

- meehelpen met oogsten en daar wat aan verdienen of mee besparen
- leren melken, kaas maken, schapen scheren of werken met landbouwmachines (een beroep leren)
- zuiver organisch afval inzamelen als veevoer of vruchtbare compost voor het land
- een feest organiseren op de boerderij en overnachten in de hooiberg
- lekker ontstressen door met je handen te werken in een groene omgeving
- lekkere maaltijden bereiden met streekproducten (boerderijrestaurant of buurtrestaurant)
- de boer helpen om dier- en milieuvriendelijker te werken
- een verdwenen, typisch stads- of streekproduct doen herleven
- kleine winkels helpen overleven door een handel in streekproducten (of een klein wijkmarktje beginnen)
- zelf het transport tussen boer en klant verzorgen

Eten uit de buurt: voedsel uit de stad

Hierbij denken we aan verwerking en handel in bijvoorbeeld fruit, groenten, noten, vis die de stad voortbrengt. De stad biedt meer dan we denken. Mensen met een moestuintje weten vaak geen raad met al die aardbeien en bessen; in sommige straten liggen de peren van de bomen te rotten in de goot. Misschien zijn er mensen die jam willen maken, walnoten pellen, groenten schoonmaken en verpakken.

Kan er goedkoop en gezond voedsel komen van de kinderboerderij en volkstuinten? Zijn er grasvelden of tuinen in uw wijk die moestuin kunnen worden of waar kippen en geiten kunnen rondscharrelen? Die door uw buurt verzorgd worden? Zijn er mensen die lokaal vis kunnen vangen voor een buurtrestaurant of voor de straatbarbecue?

Goedkope schone energie opwekken en energie besparen

De voorraden olie en gas in de wereld raken langzamerhand op.

Onze energie wordt voor een deel in het buitenland opgewekt. Bij het transport daarvan gaat heel veel energie verloren. Veel energie komt uit kerncentrales en kolencentrales.

Mensen in uw wijk kunnen het initiatief nemen om in hun directe omgeving schone energie op te wekken uit (afval)hout van huishoudens, parken en bossen in de omgeving, horeca-afval en dergelijke. Er kan op proef een kleine 'biogasinstallatie' geplaatst worden om dit materiaal ter plekke om te zetten in energie voor een deel van de wijk. De overheid is een groot voorstander van biogas. Of zouden mensen in uw wijk meer geïnteresseerd zijn in een experiment met aardwarmte, mooie windmolentjes (niet die turbomolens, maar kleurig en klein) of zonnecollectoren?

Een beroep, ambacht of hobby aanleren

Bij de boer, in het buurtrestaurant maar ook op andere manieren. Hierbij leren mensen met professionele begeleiding hout bewerken, meubels, kleding of kunstvoorwerpen maken of (muziek)instrumenten maken. De materialen komen uit de directe omgeving of van hergebruik. De producten kunnen een speciaal wijklogo krijgen en actief vermarkt worden.

Combinaties

Bovengenoemde activiteiten kunnen ook op creatieve manieren aan elkaar gekoppeld worden tot bijvoorbeeld een wijkcentrum. Zie www.oekospeicher.de.

** Inperking*

De activiteiten die men wil ondernemen moeten passen binnen de opdracht die wij ons stellen. We willen dat mensen zich prettig voelen in hun omgeving, trots worden op hun wijk, meer met elkaar gaan samenwerken, elkaar leren kennen, nuttige activiteiten scheppen die kosten besparen en een zakcentje opleveren, zelf het heft in handen nemen (meer 'doe-het-zelf'; minder machteloosheid), de boeren in de omgeving helpen, energie besparen, meer schone energie gebruiken, dat wijkvoorzieningen zoals winkels behouden blijven.

We noemen dit ook wel: zorgen voor meer lokale/regionale zelfvoorziening, korte ketens, regionalisering of duurzame regionale economie.

Wij werken samen met andere deskundigen, die een bijdrage kunnen leveren.

© Stichting Aarde, december 2005

Postbus 533, 3500 AM Utrecht, 030-2302380, info@aarde.org, www.aarde.org